

Kisprojekt címe:

Nyeregbe, tekerj be!

Kisprojekt Végrehajtó:

Jövőkerék Közhasznú Alapítvány

www.jovokerek.hu

Tájékoztató kiadvány

Jógyakorlatok összegyűjtése és tanulmányút Svájcban

Svájc

2012. szeptember 13-15.

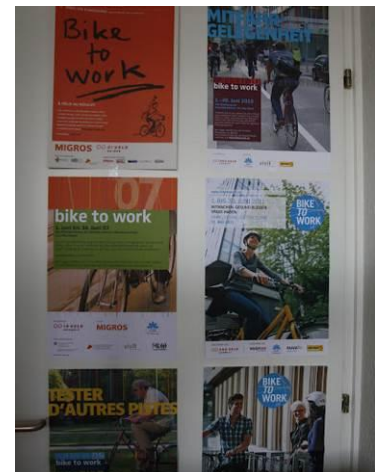
**A projekt a Svájci-Magyar Együttműködési Program
társfinanszírozásával valósul meg**

A Svájci - Magyar Együtműködési Program támogatásával zajló "Nyeregbe, tekerj be!" bringás projektünk első, tapasztalatszerző eleme valósult meg szeptember 13-15 között Svájcban. Tanulmányutunk során olyan berni, bieli és burgdorfi civil szervezeteket és önkormányzati kezdeményezéseket látogattunk meg, amelyek a városi kerékpározás kezelésével, népszerűsítésével, biztonságosabbá tételével foglalkoznak, valamint olyan innovatív szociális, munkaerő-piaci integrációs szolgáltatásokat nyújtanak, amelyek kapcsolódnak a városi kerékpározáshoz. A tanulmányúton alapítványunk munkatársai mellett részt vett László János a Magyar Kerékpár Klub elnöke, valamint Kürti Gábor Dezső a Critical Mass főszervezője is.

Pro Velo Schweiz - <http://pro-velo.ch/en>

Megérkezésünk után partnerszervezetünket a Pro Velo-t látogattuk meg, ahol személyesen is megismerkedhettünk a projekt kidolgozásában résztvevő kollégáinkkal, Marianne Fasslerrel és Martina Dvoracekkel. Ismertetőt kaptunk a szervezet múltjáról, felépítéséről, munkatársairól és aktuális tevékenységeiről. Részletekbe menően ismerhettük meg a „Nyeregbe, tekerj be!” szempontjából legfontosabb projektjüket a bike2school, emellett a bike to work kampányukat és az évente kétszer megrendezésre kerülő, a szervezet fenntartásában fontos szerepet játszó bringa piacot. Bemutatták a migráns nők és gyerekek integrációját segítő kerékpáros programjukat, a szemléletformáló kampányaikat és elmesélték az évente kiosztott kerékpáros díj történetét. Megismerhettük még a kerékpáros turizmus fejlesztési projektjeiket is, ami egy lehetséges iránya a későbbi együttműködésünknek. A svájci kollégáinkkal röviden ismertettük a hazai kerékpáros közlekedés helyzetét valamint az alábbi fejlesztéseket, projekteket.

1. Bbiciklizés – Magyar Kerékpárosklub

„A kevésbé gyakorlott biciklistákat szeretnénk rövid elméleti és gyakorlati oktatás révén több bátorsággal felvértezni és ezzel hozzájárulni a kerékpározás mint mindennapi közlekedési alternatíva elterjedésének elősegítéséhez és kultúrájának széles körben történő megteremtéséhez.

Az ingyenes program egyszerre népszerűsíti a kerékpározást, ülteti el a kulturált együtt-közlekedés gondolatát a fejekbe és eközben biztonságos biciklizésre is nevel. Miből áll a program? Hétfőként az egyik nap kora délutánján az Arany János utcai metró

megállótól 2-2 gyakorlott túravezető klubtagunk 5 fős csoportokat vezet végig a belvárosban. A túraútvonalat úgy alakítottuk ki, hogy több belvárosi kerületet érintve, egy kezdő biciklista számára legalapvetőbb kerékpáros közlekedési szituációkat bemutassa. Nem titkolt célunk tudatosítani, hogy a biciklinek mint járműnek az úttesten a helye, ezért mutatjuk be, hogy a járdát a gyalogosoknak meghagyva, folyamatos odafigyeléssel és kis gyakorlással bárki biztonsággal tekerhet a forgalomban. Az út során a legfontosabb pontokon megállnak, amikor a túravezető elmagyarázza az odavonatkozó szabályokat és a résztvevőkkel átbeszélhetik a konkrét helyzeteket, személyes tapasztalataikat, a felmerülő kérdéseket.”

2. Bringázz Suliba – Magyar Kerékpárosklub

„A közlekedésben is, mint minden másban, a gyerekek a legnyitottabbak az új gondolkodás befogadására. Szeretnénk a fenntartható közlekedést elterjeszteni hazánkban, ehhez szükséges a gyerekek oktatása, és rajtuk keresztül a szüleiké. A "Bringázz a Suliba!" kampányunk ezt segíti, arra szoktatja a családokat, hogy az iskolába nem kell autóval járni, használható erre a kerékpár is. A Bringázz a Suliba kampány keretében általános iskolás gyerekek reggelente iskolába menet „bringavonatokhoz” csatlakozva vidám menetben eltekernek az iskoláig. A bringavonatokban a gyerekek sorban egymás után kerékpároznak, a sort egy-egy szülő vezeti illetve zárja le; a bringavonatosok a projekt leendő arculatának megfelelő pólót, sapkát viselnek, a biciklijükön kis zászló.”

3. Bringázz munkába – Magyar Kerékpárosklub – www.bam.hu

4. Képzeld el 2 keréken – Magyar Kerékpárosklub

A "Képzeld el 2 keréken" egy rajz-, fotó- és videó pályázat, melyet a Holland Nagykövetséggel közösen szerveztünk. A pályázat keretében 10-19 éves fiatalok küldhettek be rajzokat, fotókat videókat arról, hogyan képzelik el az ideális kerékpárosbarát lakókörnyezetet. A pályázat célja az volt, hogy a fiatalok körében népszerűsítsük a kerékpározást, mint fenntartható közlekedési eszközt. A pályázóknak fénykép, rajz vagy videó formájában kellett ábrázolniuk az ideális kerékpárosbarát lakókörnyezetet - hogyan nézne ki otthon az utcájuk, városuk, ha csak rajtuk múlna, és miért lenne ott jó ott kerékpározni. A győztes pályamunkák kiválasztásában a kreativitás volt az elsődleges szempont - mennyire kreatív megoldások születnek egy-egy utca vagy terület kerékpározhatóvá varázsolására. A különböző ábrázolási formák - rajz, fénykép, módosított fénykép, videó - nem alkottak külön kategóriákat. A munkák eredetisége és kreativitása mellett a kivitelezés minősége is szerepet kapott az értékelésnél

5. BringArt – Jövőkerék Alapítvány

A "BringArt Kerékpárvázfestő Műhely" című projekt célja használt kerékpárok felújítása és azok adományként való szétosztása volt szoros együttműködésben a Novus Művészeti Iskolákkal. A műhely vezetői között öregdiákok és lelkes külsősök egyaránt vannak. A

Novus Gimnázium diákjai önkéntesen, előzetes egyeztetés alapján vehettek részt a munkában, mely művészi és társadalmi szolidaritásra nevelt: az első alkalommal kétnapos, majd egynapos workshop-okon ismerkedtek meg a vázakra festendő, különböző népek kultúrájából merített motívumkincsekkel. A projektben résztvevők elsajátították a szükséges festőtechnikákat, képet kaptak a környezetbarát városi közlekedésről, a közösen végzett önkéntes munkán keresztül megismerték annak társadalmi fontosságát, majd a projekt zárásaként részt vettek az adományozottak kiválasztásában és együtt örültek a nehéz körülmények között elő megajándékozott családokkal. A projekt 2011. február 1-jén indult és 2011. július végén zárult. Április 1-2-án lezajlott az I., majd április 17-én a II. WORKSHOP, amelyről a fotókat lásd a csatolmányokban. A legfrissebb hírekért és további részletes információkért kérek látogass el a Bringart honlapjára: <http://bringart.blogspot.com>

6. Hungaryan Cycle Chic

A Cyclechic.hu egy bringás életmód blog, ami lassan három éve közvetíti azt a csodálatos folyamatot, amelynek során egyre többen közlekednek két keréken. A bicikli viszont nem csak közlekedési eszköz, hanem egy igazi stíluselem. Nem kér kompromisszumot, hanem maga öltöztet és még a városokat is jobbá teszi.

7. Critical Mass, a civilek diadalmenete

A Critical Mass egy kerékpáros felvonulás, amelyet először 1992-ben szerveztek meg San Franciscóban, hogy felhívják a figyelmet a városi biciklisták helyzetének nehézségeire. A felvonulás félig tüntetés, félig túra: a résztvevők a közút részleges elfoglalásával demonstrálják a közlekedéshez való jogukat, a kereszteződésekben, illetve a célban pedig kerékpárjaikat a fejük fölé emelve hívják fel a figyelmet arra, hogy az általuk használt járművek milyen kis helyen elférnek.

Budapesten a már korábban is aktív kerékpáros csoportok 2004. szeptember 22-én rendeztek e név alatt demonstrációt az európai autómentes nap alkalmából. Az első budapesti felvonuláson 4.000 fő vett részt, ám ez viharos gyorsasággal több tízezerre nőtt: 2007-ben 50.000, 2008-ban már 80.000 kerékpárost számoltak az áprilisi megmozdulások alkalmával.

A mozgalom önkéntes szervezők laza együttműködése révén jött létre, alapítói – a biciklisfutár-szubkultúra ismert alakjai – nem kívánják azt szoroson ellenőrizni vagy politikai célok szolgálatába állítani. Szabadságot sugalló, örömteli megmozdulásaikkal azonban egyedülálló eredményt értek el: egy egész nagyvárost sikerült kerékpárra ültetniük.

A közös ebéd alkalmat adott a projekttel kapcsolatos adminisztratív feladatok átgondolására, az együttműködéssel kapcsolatos technikai feladatok tisztázására.

Kirchenfeld Gimnázium - <http://www.gymkirchenfeld.ch/>

Látogatásunk második állomása a Kirchenfeld Gimnázium volt, ahol két olyan osztály diákjaival beszélgettünk, akik részt vesznek a bike2school programban. Projektünk megvalósítása szempontjából tanulságos volt hallani, hogy mi a véleménye a gyerekeknek a kampányról, mi motiválja őket a kerékpározásban, milyen díjak mozgatják meg őket, milyen adminisztratív feladatokkal jár a részvétel, és, hogy milyen feladatok hárulnak a tanárookra.

Velospot - <http://www.velospot.ch/>

Másnap Bielbe látogattunk, ahol elsőként a pályaudvar melletti bringakölcsönző állomásonál Jonas Schmid-tel találkoztunk, aki a Svájcban is újszerű, gps nyomkövetővel ellátott, szimbolikus éves bérletért kölcsönözhető kerékpárkölcsönző rendszer fejlesztését és működtetését mutatta be. Érdekes, és a későbbiekben hazánkban is hasznosítható a projekt szociális eleme: a munkaerőpiacról kiszorult személyek reintegrációs céllal dolgoznak a projektben. Ők szállítják a kerékpárokat a különböző állomások között, hogy mindenhol egyenlő számban legyenek elérhetők a bringák. Ők látják el a kerékpárok karbantartásával kapcsolatos feladatokat is, emellett bringás szervizszolgáltatásokat biztosítanak a lakosságnak, és foglalkoznak kerékpáros házhoz szállítással is.

Schlössli AG - <http://www.schloessli-biel.ch/>

A kölcsönözhető kerékpárokkal meglátogattuk a tavalyi év bringás munkahely nyertesét, egy szociális otthont. A kerékpározás iránt elkötelezett igazgatónő tájékoztatott bennünket, hogy hogyan kapcsolódtak a Pro Velo bike to work akciójához, milyen módon motiválták a munkatársaikat a kerékpár használatára, és milyen belső játékkal népszerűsítették a kerékpározást. Megmutatta, hogy a Pro Velo díjával járó pénzbeli támogatással milyen speciális kerékpárt szereztek be, amivel a mozgásukban korlátozott lakóikat is részesíthetik a kerékpározás élményében.

Burgdorf - <http://www.stiftung-intact.ch/velostation.html>

Délután megnéztünk egy burgdorfi, komplex kerékpáros projektet, ahol a kerékpárkölcsönzéstől a tároláson át, különböző szociális, munkaerő-piaci integrációs szolgáltatások gyakorlati megvalósításába nyertünk betekintést. Különös figyelmet érdemelnek azok a kerékpározáshoz

kapcsolódó szociális elemek, amelyek célja a különböző hátrányokkal küzdő, az elsődleges munkaerő piacról kiszoruló emberek reintegrációját és rehabilitációját szolgálják. Ilyenek voltak a kerékpár szerviz, ahol a javítások mellett a kerékpárok újrahasznosításával, általuk feljavított kerékpárok adományozásával, valamint eladásra szánt bringák összerakásával is foglalkoznak. Ezeket a feladatokat főként munkanélküliek látják el. A segélynél magasabb bért kapnak, közben munka tapasztalatot is szereznek. Ilyen szolgáltatás volt még a házhoz szállítás, valamint egy varroda ahol bringás táskákat is gyártottak a szociális hátrányokkal küzdők.

Pro Velo bike market - <http://www.pro-velo.ch/themen-und-angebote/velo-als-fahrzeug/veloboersen/>

A harmadik napon meglátogattuk az évente kétszer megrendezésre kerülő legnagyobb svájci kerékpár piacot. Azt a tényt, hogy Svájcban a kerékpározás igen népszerű tevékenység mi sem tükrözi jobban, mint hogy az itt eladásra kínált kerékpárok több mint 75%-a cserél gazdát a vásár napja alatt. A szervezőktől megtudtuk, hogy az eladásra kínált biciklik jelentős része magánszemélyek, kisebb része cégek által került

kiállításra és, hogy az eladások utáni jutalékokból származó bevétel jelentősen hozzájárul a Pro Velo működési költségeihez. A piac jó példa lehet a magyar kerékpáros klubnak is, mert a bevétel generálás mellett jó alkalom az új tagok toborzására is.

A Bernben és környékén megvalósult tanulmányút jó alkalmat biztosított arra, hogy a partnerek információkat szerezzenek egymás működési struktúrájáról, jó gyakorlatokat ismerjenek meg, kapacitásfejlesztés valósuljon meg, és megerősödjön a két szervezet közötti együttműködés.

